

V Bruseli 18. decembra 2023
(OR. en)

16683/23
ADD 1

LIMITE

CORLX 1125
CFSP/PESC 1676
CONOP 137
CONUN 311
COARM 328

POZNÁMKA

Predmet: Rozhodnutie Rady na podporu Dohovoru o biologických a toxínových zbraniach (BTWC) na obdobie 2024 – 2027
– príloha

PRÍLOHA

Projekt na podporu Dohovoru o biologických a toxínových zbraniach (BTWC) na obdobie 2024 – 2027

1. KONTEXT A ZDÔVODNENIE

Dohovor o biologických a toxínových zbraniach (BTWC) je kľúčovou súčasťou úsilia medzinárodného spoločenstva o vyriešenie otázky šírenia zbraní hromadného ničenia.

BTWC má v súčasnosti 185 zmluvných štátov a štyri signatárske štáty. Dohovor nepodpísalo ani k nemu nepristúpilo osem štátov. Ak sa má stanoviť a udržať vysoký globálny štandard proti používaniu biologických zbraní proti zdraviu a životu ľudí, zvierat alebo rastlín, je dôležité, aby k dohovoru pristúpilo čo najviac štátov. V prístupovom procese štáty často žiadajú o právnu a technickú podporu jednotku podpory vykonávania BTWC (ISU).

Hoci má BTWC takmer univerzálnu podporu, miera jeho vykonávania sa na vnútroštátnej úrovni výrazne líši. Zmluvné štáty BTWC, často rozvojové krajiny, pravidelne žiadajú ISU o konkrétnu technickú a právnu pomoc.

Žiadosti o pomoc BTWC ISU v rámci podpory všeobecného uplatňovania, ako aj pri činnostiach budovania kapacít presahujú jej kapacity a finančné prostriedky dostupné na poskytovanie pomoci.

Z týchto dôvodov a na účely okamžitého a praktického uplatnenia niektorých prvkov stratégie EÚ proti šíreniu zbraní hromadného ničenia bude tento projekt slúžiť ako operačný nástroj politiky na ďalšie posilnenie dohovoru podporou jeho všeobecného uplatňovania a vykonávania na vnútroštátnej úrovni. Projekt nadviaže na úspešné vykonávanie jednotných akcií SZBP/2006/184 a SZBP/2008/858 a rozhodnutí Rady SZBP/2012/421, SZBP/2016/51, SZBP/2019/97 a SZBP/2021/2072.

Zásadným spôsobom nadviaže na činnosti vykonávané v rokoch 2019 až 2024 v rámci rozhodnutia Rady SZBP/2019/97 na podporu BTWC a dodá im impulz. Zaručí tiež udržateľnosť týchto činností, posilní realizáciu výsledkov deviatej konferencie o preskúmaní, ktorá sa konala 28. novembra až 16. decembra 2022 v Ženeve, a podporí program na obdobie medzi zasadnutiami konferencie na roky 2023 až 2026, ktorý sa na nej dohodol. Projekt tiež zásadným spôsobom prispeje k väčšej inkluzívnosti a diverzite diskusií o BTWC okrem iného výraznejším začlenením hľadiska mládeže.

V roku 2024 sa bude projekt vykonávať súbežne s aktuálnym rozhodnutím Rady SZBP/2021/2072 (december 2021 až december 2024) bez duplicity činností, zato s čo najlepším využitím možných synergií medzi oboma rozhodnutiami.

Projekt sa bude riadiť týmito zásadami:

- a) čo najlepšie využiť skúsenosti nadobudnuté na základe jednotných akcií SZBP/2006/184 a SZBP/2008/858 a rozhodnutí Rady SZBP/2012/421, SZBP/2016/51, SZBP/2019/97 a SZBP/2021/2072;

- b) poskytnúť pomoc zmluvným štátom, ako aj štátom, ktoré nie sú zmluvnými stranami BTWC, podľa ich konkrétnych potrieb a na ich žiadosť, pokiaľ ide o posilnené vykonávanie a všeobecné uplatňovanie BTWC;
- c) podporovať lokálnu a regionálnu zodpovednosť za projekty, aby sa zaručila ich dlhodobá udržateľnosť a aby sa v rámci BTWC vybudovalo partnerstvo medzi Úniou a tretími stranami;
- d) zamerať sa na výsledky deviatej konferencie o preskúmaní, ktorá sa konala 28. novembra až 16. decembra 2022 v Ženeve, a podporiť nový program obdobia medzi zasadnutiami konferencie;
- e) podporovať predsedov zasadnutí BTWC a čo najlepšie využívať mandát jednotky podpory vykonávania (ISU);
- f) vďaka účinnému vykonávaniu BTWC zmluvnými štátmi a jeho všeobecnému uplatňovaniu prispievať k presadzovaniu mieru a cieľov súvisiacich s bezpečnosťou a so zdravím.

2. VŠEOBECNÝ CIEĽ

Cieľom projektu je posilnenie národnej a medzinárodnej bezpečnosti proti hrozbe, akú predstavujú biologické zbrane, zvýšením globálneho členstva v BTWC, posilnením schopnosti jeho zmluvných štátov účinne ho vykonávať a zvyšovaním informovanosti mimovládnych organizácií, občianskej spoločnosti a vedeckých a technologických komunit o jeho význame.

3. KONKRÉTNE CIELE

V projekte sa počíta s týmito výsledkami:

- a) podporí sa všeobecné dodržiavanie BTWC tým, že sa štáty, ktoré nie sú zmluvnými stranami dohovoru, budú motivovať k tomu, aby lepšie pochopili výhody pristúpenia a aktívnejšej účasti na zasadnutiach BTWC a iných činnostiach;

- b) rozvinú sa vnútroštátne kapacity na vykonávanie BTWC v rozvojových krajinách, aby sa v nich zabezpečilo účinné vykonávanie dohovoru, a zároveň sa vytvoria siete aktívnej spolupráce s vnútroštátnymi partnermi, odborníkmi a vnútroštátnymi inštitúciami, ktoré dokážu poskytovať vysokokvalitnú a relevantnú pomoc;
- c) mladým tvorcom politik, vedcom a akademickým pracovníkom z globálneho Juhu, ktorí pôsobia v oblastiach súvisiacich s BTWC, sa poskytnú príležitosti na rozvoj kapacít, podporí sa tvorba sietí mladých odborníkov a využijú sa vzdelávacie materiály vypracované Európskou úniou;
- d) podporí sa program na obdobie medzi zasadnutiami konferencie na roky 2024 až 2026;
- e) rozvinú sa nástroje na zvyšovanie informovanosti, vzdelávanie a účasť.

4. PREDPOKLADANÉ VÝSTUPY A ČINNOSTI

EÚ podporí tieto činnosti, ktoré zodpovedajú opatreniam stratégie EÚ proti šíreniu zbraní hromadného ničenia:

Činnosť 1 – Podpora všeobecného uplatňovania BTWC

4.1.1. Cieľ činnosti

BTWC má v súčasnosti 185 zmluvných štátov a štyri signatárske štáty (Egypt, Haiti, Somálsko, Sýrska arabská republika). Osem štátov zatiaľ dohovor ani nepodpísalo, ani k nemu nepristúpilo (Čad, Komory, Džibutsko, Eritrea, Izrael, Kiribati, Mikronézia (M. federatívne štáty) a Tuvalu). V záujme všeobecného uplatňovania BTWC by sa mala členská základňa dohovoru rozšíriť, aby sa jeho zmluvnými stranami stalo čo najviac štátov. Dosiahnuť všeobecnú platnosť dohovoru je oddávna prioritou jeho zmluvných štátov. Ak sa má stanoviť a udržať vysoký globálny štandard proti používaniu biologických zbraní proti zdraviu a životu ľudí, zvierat alebo rastlín, je dôležité, aby k dohovoru pristúpilo čo najviac štátov. Pri nedávnych a najbližších pristúpeniach k dohovoru sa ako rozhodujúce ukázalo strategické a individualizované úsilie o dosiahnutie jeho všeobecného uplatňovania.

Pri tejto činnosti sa nadviaže na činnosti a výsledky projektu č. 1 rozhodnutia Rady SZBP/2019/97 na podporu všeobecného uplatňovania BTWC. Hlavným cieľom bude zintenzívniť aktuálne úsilie, ktoré sa začalo počas predchádzajúcich rozhodnutí Rady.

4.1.2 Opis činnosti

Cieľom činnosti bude zvýšiť dosah činností vykonávaných podľa predchádzajúcich rozhodnutí Rady EÚ a zabezpečiť potrebné nadväzujúce opatrenia, aby sa krajiny motivovali k ratifikácii BTWC alebo pristúpeniu k nemu. Tieto zintenzívnené nadväzujúce opatrenia sa ponúknu najviac dvom štátom, či už signatárskym, alebo nesignatárskym, ktoré preukážu zásadný pokrok v procese ratifikácie alebo pristúpenia. V rámci individuálnych návštev v Ženeve a následných návštev sa budú riešiť konkrétne žiadosti o pomoc, ako aj otázka zvyšovania informovanosti o dohovore na vnútroštátnej úrovni a poskytovania počiatočnej právnej a technickej podpory pri vykonávaní dohovoru. Na návštevách sa zúčastnia aj vonkajšie zainteresované strany.

4.1.3 Predpokladané výsledky činnosti

1. Vnútroštátne orgány a zainteresované strany v štátoch, ktoré nie sú zmluvnými stranami BTWC, vrátane poslancov, vládnych úradníkov a občianskej spoločnosti získajú lepší prehľad o výhodách pristúpenia k BTWC.

2. Väčší počet štátov, ktoré nie sú zmluvnými stranami BTWC, vyjadrí odhodlanie pristúpiť k BTWC, začne sa podieľať na jeho činnostiach a zasadnutiach a podnikne kroky v záujme pristúpenia/ratifikácie.

Činnosť 2 – Budovanie kapacít na podporu vnútroštátneho vykonávania BTWC

4.2.1. Cieľ činnosti

Podľa článku IV BTWC sú zmluvné štáty povinné prijať všetky nevyhnutné opatrenia na vykonanie dohovoru na vnútroštátnej úrovni. Miera vykonávania na vnútroštátnej úrovni sa však medzi zmluvnými štátmi líši. Táto činnosť má za cieľ poskytnúť konkrétnu technickú a právnu pomoc zmluvným štátom, ktoré o takéto budovanie kapacít požiadajú.

4.2.2. Opis činnosti

Projekt sa zameria na dosiahnutie ďalšieho pokroku v iniciatívach, ktoré sa začali na základe rozhodnutia Rady (SZBP) 2019/97 v rámci jeho rozšírených programov pomoci a národných programov pripravenosti. Náležitá pozornosť sa bude venovať rokovaniam pracovnej skupiny pre posilnenie BTWC, zriadenej na deviatej konferencii o preskúmaní, a jej možným odporúčaniam, pokiaľ ide o vnútroštátne vykonávanie, ktoré sa príslušným spôsobom zohľadnia v realizácii projektu.

Zmluvným štátom, ktoré požiadajú ISU BTWC o pomoc pri budovaní kapacít, sa na základe modulárneho prístupu, t. j. podľa potrieb, ktoré tieto štáty uvedú, poskytnú tieto druhy činností:

- zvyšovanie informovanosti o BTWC na vnútroštátnej úrovni/úvod do BTWC,
- legislatívna pomoc,
- školenia o príprave a predkladaní národných správ o opatreniach na budovanie dôvery (CBM),
- zvyšovanie informovanosti mladých vedcov a univerzitných študentov o BTWC,

- vypracovanie národných inventárov nebezpečných patogénov,
- podpora pri vypracovaní žiadostí o pomoc podľa článku X pre všetky ostatné žiadosti o pomoc.

Uvedené činnosti na budovanie kapacít sa budú poskytovať zmluvným štátom, ktoré o takúto pomoc požiadajú, nepretržite počas celého trvania projektu a v rámci daných rozpočtových limitov. Tieto pomocné činnosti sa budú podľa možnosti vykonávať osobne, pričom online formáty sa využijú, ak sa budú považovať za vhodnejšie (napr. v prípade mládežníckych podujatí). Do organizácie podujatí na budovanie kapacít sa podľa potreby zapoja tri regionálne centrá UNODA.

Ak BTWC ISU/UNODA usúdi, že žiadosti štátov o pomoc prekračujú rámec uvedených činností na budovanie kapacít, štátom sa poskytne pomoc pri vypracovaní žiadostí o pomoc podľa článku X a v spolupráci s BTWC ISU sa im umožní nadviazať kontakt s inými, externými poskytovateľmi pomoci.

V rámci tejto činnosti UNODA nadviaže spoluprácu s členskými štátmi EÚ, expertmi a vnútroštátnymi inštitúciami, ktoré dokážu poskytnúť kvalitnú a relevantnú pomoc. Pokiaľ ide o vypracovanie národných inventárov nebezpečných patogénov, UNODA bude pokračovať v spolupráci s holandským Národným ústavom verejného zdravia a životného prostredia (RIVM), aby v tomto úsilí pomáhal aspoň jednému zmluvnému štátu ročne. Finančné prostriedky sa použijú aj na modernizáciu a preklad súčasného softvéru používaného na správu národných inventárov nebezpečných patogénov, aby sa sprístupnil viacerým zmluvným štátom. UNODA bude podľa potreby aj naďalej spolupracovať s UNICRI, centrami excelentnosti EÚ v oblasti zmierňovania rizík CBRN, ako aj s mimovládnyimi organizáciami a think-tankami. V rámci projektu sa tiež budú zmluvné štáty motivovať k tomu, aby vo svojich regiónoch alebo subregiónoch podľa aktuálnych možností podporovali vytváranie sietí. V závislosti od konkrétnych žiadostí zainteresovaných štátov o pomoc by sa preto mohli zväziť aj regionálne formáty činností na budovanie kapacít.

V rámci tejto činnosti sa tiež uskutoční jedno partnerské preskúmanie, aby sa rozšírila podpora tejto koncepcie. Toto preskúmanie bude vychádzať z preskúmaní, ktoré uskutočnilo Francúzsko v roku 2013, krajiny Beneluxu v roku 2015, Maroko v roku 2017 a Kirgizská republika v roku 2022.

4.2.3. Predpokladané výsledky projektu

1. Zmluvné štáty BTWC posilnia svoje vnútroštátne kapacity na vykonávanie BTWC poskytnutím cielenej pomoci v určených oblastiach, posilnia koordináciu a tvorbu sietí so zainteresovanými stranami zapojenými do procesu BTWC a zlepšia svoj postup pri predkladaní správ v súvislosti s BTWC, napr. CBM.
2. Zmluvné štáty BTWC posilnia svoju spoluprácu a rozšíria možnosti pomoci, zvýšia svoju sebadôveru a rozšíria svoje siete súvisiace s BTWC výmenami a diskusiami v rámci partnerských preskúmaní.
3. Zlepší sa schopnosť vybraných zmluvných štátov BTWC zabrániť útoku biologickými zbraňami a reagovať naň.

Činnosť 3 – Iniciatíva Mládež za biologickú bezpečnosť

4.3.1 Cieľ činnosti

Táto činnosť nadviaže na činnosti a výsledky projektu č. 3 rozhodnutia Rady SZBP/2019/97. Prostredníctvom iniciatívy Mládež za biologickú bezpečnosť vznikol nový a inovatívny priestor pre perspektívnu novú generáciu odborníkov v oblasti biologickej bezpečnosti a využili sa odborné znalosti mladých ľudí. Vznikla sieť vyše stovky talentovaných vedcov z globálneho Juhu, čím sa vytvorila komunita mladých odborníkov, ktorí sa aktívne zapájajú do diskusií o BTWC. Cieľom činnosti je poskytnúť mladým tvorcom politík, vedcom a akademickým pracovníkom z globálneho Juhu, ktorí pôsobia v oblastiach súvisiacich s BTWC, príležitosti na rozvoj kapacít.

4.3.2. Opis činnosti

Na tento účel sa usporiadajú celkovo tri ročné štipendijné programy, z ktorých každý bude mať 20 účastníkov a ktoré bude tvoriť prípravná časť online a osobná týždňová návšteva v Ženeve. Štipendium má spojiť mladých ľudí z globálneho Juhu a umožniť im zažiť mnohostranné rokovania v rámci BTWC a interakciu s diplomatmi a expertmi. Osobitný dôraz sa bude klásť na podporu účasti mladých žien z globálneho Juhu; jeden z troch štipendijných programov bude preto určený len pre vedkyne.

Činnosť nadviaže na úspešné iniciatívy, ako je iniciatíva UNODA Mládež za odzbrojenie, rozšíri ich a zabezpečí kontinuitu podniknutého úsilia.

4.3.3 Predpokladané výsledky činnosti:

1. Zvýšená účasť mladých ľudí z globálneho Juhu vrátane mladých žien na procese BTWC, najmä na zasadnutiach a podujatiach venovaných biologickej bezpečnosti, a vytvorenie solídnej siete mladých vedcov z globálneho Juhu.

Činnosť 4 – Podpora programu BTWC na obdobie medzi zasadnutiami konferencie

4.4.1. Cieľ činnosti

Sponzorský program BTWC podporuje rozvojové štáty pri vysielaní ich zástupcov na oficiálne zasadnutia BTWC v Ženeve. Patrí medzi ne aj konferencia o preskúmaní, ktorá sa koná každých päť rokov, ako aj zasadnutia, ktoré sa konajú v období medzi zasadnutiami konferencie o preskúmaní. Sponzorský program ustanovila siedma konferencia o preskúmaní (2011) a následne ho predĺžila ôsma (2016) a naposledy deviata konferencia o preskúmaní (2022). Je financovaný z dobrovoľných príspevkov zmluvných štátov.

4.4.2. Opis činnosti

Touto činnosťou sa podporí sponzorský program, ktorý umožňuje expertom z rozvojových krajín účasť na zasadnutiach BTWC v Ženeve, ktoré sa konajú medzi konferenciami o preskúmaní. Sponzorský program sa využije aj na to, aby sa na zasadnutiach BTWC v Ženeve mohli zúčastniť predstavitelia zo štátov, ktoré zatiaľ nie sú zmluvnými stranami dohovoru, a aby sa tak oboznámili s oficiálnymi zasadnutiami BTWC.

4.4.3. Predpokladané výsledky projektu

1. Dosiahne sa jednotné chápanie cieľov programu BTWC na obdobie medzi zasadnutiami konferencie na roky 2024 až 2026 a zlepší sa úroveň príprav zmluvných štátov na účasť na desiatej konferencii o preskúmaní v roku 2027.
2. Experti z rozvojových zmluvných štátov BTWC vďaka sponzorovanej účasti na zasadnutiach získajú lepší prehľad o programe BTWC na obdobie medzi zasadnutiami konferencie a o konferenciách o jeho preskúmaní.

Činnosť 5 – Rozvíjanie nástrojov na zvyšovanie informovanosti, vzdelávanie a účasť

4.5.1 Cieľ činnosti

Cieľom činnosti bude vytvoriť konkrétne a praktické vzdelávacie a osvetové nástroje, materiály a prístupy, ktoré umožnia a podporia činnosti v opísaných činnostiach a zlepšia celkovú viditeľnosť BTWC. Všetky činnosti budú prebiehať v súlade so stratégiou UNODA pre vzdelávanie o odzbrojení a vychádzať z nej.

4.5.2. Opis činnosti

Konkrétne sa navrhuje vypracovať učebné osnovy v šiestich úradných jazykoch OSN pre študentov biologických vied, aby sa zvýšila ich informovanosť o vzniku, vývoji a pretrvávajúcom význame BTWC pre uchovanie mieru a bezpečnosti. Osobitná pozornosť sa bude venovať témam, ktoré študentov zaujímajú najviac, ako je znepokojujúci výskum v oblasti technológií s dvojakým použitím a vývoj vo vede a technike relevantný pre dohovor.

Pri príležitosti 50. výročia nadobudnutia platnosti BTWC v roku 2025 sa navrhuje usporiadať poldňové oslavné podujatie v sídle OSN v Ženeve. Pri príležitosti 50. výročia sa tiež navrhuje financovať vydanie publikácie, ktorá by sa na tomto oslavnom podujatí predstavila.

Navrhuje sa tiež preložiť webové stránky BTWC, v súčasnosti dostupné len v angličtine, do všetkých úradných jazykov OSN, aby sa oslovilo širšie publikum a podporilo okrem iného úsilie o všeobecné uplatňovanie a posilnené vykonávanie dohovoru.

4.5.3 Predpokladané výsledky činnosti

1. Dosiahne sa efektívna realizácia činností a podporou realizačných nástrojov sa rozšíri ich dosah.

5. PERSONÁL

Realizácia tohto projektu si bude vyžadovať nepretržitú prítomnosť personálu v Ženeve, aby sa zabezpečila efektívna realizácia činností prebiehajúcich od predchádzajúceho rozhodnutia Rady. V súčasnosti zahŕňa personál v Ženeve, ktorý sa venuje vykonávaniu tohto rozhodnutia, zamestnancov kategórie P3 a G6, pričom finančné prostriedky pre jedného zamestnanca kategórie P2 poskytoval do októbra 2023 členský štát EÚ.

Vzhľadom na rozsah uvedených navrhovaných činností a v snahe zabezpečiť kvalitnú realizáciu, nepoľavujúce úsilie a možné prepojenie na rokovania pracovnej skupiny sa navrhuje pridať jednu pozíciu P2 a zachovať doteraz financované pozície P3 a G6. Zamestnanec kategórie P2 bude mať konkrétne na starosti realizáciu činnosti 3 – Iniciatíva Mládež v oblasti biologickej bezpečnosti, ako aj podporu realizácie činností 1, 2 a 5.

6. PODÁVANIE SPRÁV

UNODA/BTWC ISU predloží VP každoročne správu o pokroku v realizácii projektov.

7. TRVANIE

Celkové odhadované obdobie realizácie projektov je 36 mesiacov.

8. ZVIDITEĽNENIE EÚ

UNODA/BTWC ISU prijme všetky vhodné opatrenia na propagáciu faktu, že realizované činnosti financuje EÚ. Takéto opatrenia sa prijímú v súlade s manuálom pre komunikáciu a zviditeľnenie vonkajších činností Európskej únie, ktorý vypracovala a uverejnila Európska komisia. UNODA/BTWC ISU tak zabezpečí viditeľnosť príspevku EÚ vhodným označením a propagáciou, pričom sa vyzdvihne úloha EÚ, zabezpečí transparentnosť jej činnosti a zvýši informovanosť o dôvodoch prijatia tohto rozhodnutia, ako aj o únijnej podpore tohto rozhodnutia a výsledkoch tejto podpory. V materiáloch vytvorených v rámci projektov sa zobrazí vlajka EÚ v súlade s usmerneniami EÚ pre jej správne používanie a reprodukciu.

9. PRIJÍMATELIA

Prijímateľmi projektu č. 1, pokiaľ ide o činnosti súvisiace so všeobecným uplatňovaním, budú štáty, ktoré nie sú zmluvnými stranami BTWC (signatárske aj nesignatárske štáty), prípadne aj súkromný sektor, akademická obec a mimovládne organizácie.

Prijímatelia projektu č. 2 v súvislosti s činnosťami na rozvoj kapacít sú zmluvné štáty BTWC, pričom osobitný dôraz sa kladie na štáty, ktoré k dohovoru pristúpili len nedávno.

Prijímateľmi projektu č. 3 budú mladí tvorcovia politik, vedci a akademickí pracovníci zo zmluvných štátov BTWC na globálnom Juhu, ktorí pôsobia vo vedeckých a akademických oblastiach súvisiacich s BTWC.

Prijímateľmi projektu č. 4 budú predstavitelia zmluvných štátov, najmä tí, ktorí sa venujú otázkam BTWC, napríklad tí, ktorí boli určení ako národné kontaktné body, a iní národní experti, ktorých určia samy zmluvné štáty.

Prijímateľmi projektu č. 5 budú všetci tí, ktorí tvoria príslušné materiály, ako aj tí, ktorí ich využívajú, napríklad študenti a učitelia, zástupcovia priemyslu a mimovládne organizácie.
